

Elsa Donaire: De l'elit del bàsquet a infermera de pal·liatius



Donaire no va tardar gaire a fer les maletes per traslladar-se a Barcelona i ingressar al Segle XXI, un centre formatiu promogut per la Federació Catalana que té per objectiu fomentar el bàsquet femení entre els joves talents. Allà, amb 14 anys, va aprendre el significat de la paraula «rendiment», i aquella etapa de quatre anys de formació va ser l'espurna d'una carrera que la va dur a l'elit durant més d'una dècada. «He tingut sort perquè a casa sempre m'han recolzat amb l'esport i els caps de setmana em seguien

amunt i avall! Al Segle XXI estàs ben encaminada perquè pots compaginar l'entrenament amb els estudis, tot i que si no rendeixes perds la beca», reflexiona. En aquest centre va coincidir amb figures com Sandra Gallego o Marta Fernández, que posteriorment també van ser jugadores d'elit. I, mentrestant, també va anar traient el cap en les categories inferiors de la selecció espanyola on va coincidir, entre d'altres, amb l'exjugadora Laia Palau. Un cop finalitzada l'etapa a la capital catalana, la cellerenga s'enfrontava a un univers nou: la Lliga Femenina. «El meu primer any de professional va ser a Burgos perquè era un club que acabava d'ascendir i era molt familiar. En aquella època gairebé no hi havia agents, dues o tres persones ho portaven tot, i jo vaig començar amb el meu pare de representant. Però ell és un bonifacio, no s'assabentava de tot, i al final el món t'obliga a agafar un representant perquè et prenen el pèl», exposa. La màxima competició del bàsquet estatal era professional perquè les jugadores cobraven per jugar, però moltes estructures eren deficitàries. En el seu primer contracte, el club li va finançar els estudis d'infermeria i cobrava un salari, tot i que no cotitzava. «A Burgos em pagaven la carrera i el sou a final de mes per sobreviure, tot en negre. Però jugar allà em va obrir les portes perquè vaig tenir minuts, anava despuntant en categories inferiors de la selecció espanyola, i al final vam tenir bona trajectòria». Després de tres temporades a Burgos (1997-2000), la va fitxar un dels clubs amb més tradició a l'estat espanyol: el Salamanca. Aquella va ser una temporada que va marcar la seva carrera pel fet de compartir banqueta al costat de figures com Amaya Valdemoro (la primera espanyola en guanyar un anell de la WNBA), Elisa Aguilar (actual presidenta de la Federació Espanyola) o Anna Montañana (actual entrenadora del Jais de Múrcia). «A Salamanca érem un equip molt jove i totalment nacional, crec que només hi havia la Julia Goureeva d'estrangera, i vam fer molt bon any perquè vam quedar subcampiones de la Copa de la Reina. Sempre ho recordaré perquè érem la ventafocs del grup, ens vam classificar les últimes i el primer dia de competició estàvem esmorzant empanadíssimes a l'hotel i ens vam creuar a les del Barça, que jugàvem contra elles els quarts. Nosaltres tot just esmorzàvem i elles ja havien anat a córrer i fet mil coses. I les vam guanyar», recorda mentre se li escapa un somriure. Aquella temporada, 2000-01, les salmantines es van plantar a la final de la Copa de la Reina i van caure de dos punts contra el Celta de Vigo. Un d'aquells partits que no s'obliden: «Vam perdre en el darrer segon per una cistella fallada sota el cercol de l'Emma Bezos», puntualitza. Donaire va conèixer la duresa de l'esport amb una de les pitjors lesions, la tríada: la combinació d'una ruptura del lligament creuat anterior, una ruptura del lligament lateral intern i una ruptura del menisc. Un cop dur que la va obligar a passar per quiròfan. Però un físic privilegiat i dos àngels de la guarda, Javier Mundina i Fanny Climent, van propiciar una recuperació rapidíssima i en quatre mesos va tornar a saltar a la pista per vestir els colors del Nacex Jovent de Palma de Mallorca (2002-04), a Lliga Femenina 2. «Vaig estar tot l'estiu, matí i tarda, amb ells. I això m'ho pagava jo de la meua butxaca. Però per sort eren dues ànimes caritatives i em van ajudar i vaig poder començar la pretemporada», exposa. El curs 2004-05 va tornar a primera amb el Burgos i l'any següent es va mudar a la capital catalana per jugar amb l'Universitari Barça. La lliga anava dimensionant-se, els clubs van començar a regularitzar la situació i les jugadores van començar a cotitzar. «Fins aleshores tinc 10 anys treballats i no cotitzats gairebé... Les temporades abans també eren més llargues, després van començar a reduir per estalviar diners als clubs i es van escurçar fins als vuit mesos. A l'estiu sobrevivies i si no estaves

convocada amb la selecció, entrenaves pel teu compte», comenta. Al Barça hi va viure un fet curiós, tots els components de l'estaf eren dones. Una anomalia per a l'època. La base d'aquell equip era Laura Antoja, que recorda això de Donaire: «L'única vegada que han cridat el meu nom en un aeroport ha sigut amb l'Elsa a Barajas, arribant tard després d'un desplaçament (riu). Era una jugadora molt alegre i riallera però també molt exigent. Mai donava una pilota per perduda i ho lluitava tot. Tenia moltíssim talent físic i una capacitat d'arribar a tot arreu i canviar de posicions que era envejable. A dins d'un vestidor sempre sumava i aportava una gran calidesa humana perquè sempre té un somriure», apunta. La badalonina també subratlla la seva alta capacitat de resiliència. «Amb el Barça, en un entrenament, recordo un dia que va lluitar una pilota, una companya li va caure a sobre i li va sortir l'espatlla de lloc. I no es va queixar. I mira que és una lesió que fa molt de mal. Crec que això demostra el seu caràcter; és una persona tranquil·la i lluitadora i sempre amb un somriure. Ha conservat grans amistats precisament pel seu caràcter tan especial». Corria l'estiu de l'any 2006 i la selecció espanyola havia de disputar el mundial del Brasil. Un equip jove i reforçat pel talent que començava a apuntar maneres. Elsa Donaire, amb nou temporades de professional a l'esquena, va ser la darrera jugadora descartada per anar a disputar el que hauria estat el seu primer campionat amb l'absoluta. «Va ser durillo perquè durant la pretemporada, quan ja m'havien descartat, em van venir a buscar perquè hi havia hagut una lesió i em vaig lesionar i també em vaig quedar fora. Sempre m'ha quedat l'espina de jugar un torneig important amb la selecció», assenyala. Aquell equip va perdre a quarts de final contra Rússia i va quedar en vuitena posició, però va ser l'inici d'una dècada de creixement i medalles per al combinat nacional. Del Barça va marxar al Rivas Futura (2006-07), on va coincidir amb una de les millors bases de la història, la nord-americana Becky Hammon, que va ser una de les primeres dones en ser entrenadora assistent d'un equip a l'NBA, els San Antonio Spurs. «La van fitxar per fer de reforç a la Copa de la Reina i va ser un boom perquè és una d'aquelles jugadores que a banda de ser molt bones, feia més bones a les del seu entorn. No era com la majoria d'americanes, que són estrelletes, ella no. Va fitxar al desembre i de seguida es va fer l'equip. És una d'aquelles jugadores que et marca perquè era boníssima i molt implicada, una combinació complicada», recorda Donaire. Finalment, després de Rivas va vestir els colors del Cadí la Seu en dues etapes (2007-08 i 2009-11) i va viure una experiència balear de la mà del Club Bàsquet Puig d'en Valls a Eivissa (2008-09). «El meu últim partit professional va ser contra el Ros Casares a València. Vaig jugar infiltrada per una lesió al sol i vaig aguantar bé fins a la mitja part del partit, però després no podia ni caminar. Vaig acabar tipa i em vaig retirar», exposa la cellerenga. Era un 27 de novembre de 2010 i el totpoderós equip valencià va triturar a les urgellenques (102-72) en una jornada per esborrar. De fet, per ser precisos, Donaire va fer-li una finta a la retirada perquè amb 32 anys i estudiant un màster d'infermeria, l'exjugadora i entrenadora Sandra Ventura la va anar a buscar perquè jugués a Banyoles amb l'equip de Copa Catalunya. Dit i fet. «La coneixia perquè hem tingut sempre molt bona amistat. Ella era elegància. Era una jugadora brutal! Aleshores, quan ho va deixar, per la confiança que li tinc, em vaig atrevir a trucar-la, vam anar a fer un cafè i li vaig proposar si volia venir al Banyoles. I va dir que sí. La putada va ser que als tres partits es va lesionar al genoll... Però et puc dir que quan ella estava a la pista era digne d'admirar, com a entrenadora no li podia corregir res. Quan va venir ens va donar oxigen, confiança i la llàstima va ser la lesió. És indiscutible que era una grandíssima jugadora i, com a persona, encara és més gran», afirma Ventura. Donaire tenia previst recuperar la forma i acomiadar-se definitivament del bàsquet al Brasil, on un equip havia mostrat interès en fitxar-la. Però el destí li va jugar una mala passada i aquest trencament de lligaments de l'altre genoll va impedir que pogués culminar la fita. «En lesionar-me es va acabar tot. En aquella època va venir la crisi, estàvem mal pagades i vaig acabar farta d'anar amunt i avall, sense estructures per recuperar-te... Al final acabes cansada de la lluita constant de buscar-te la vida pel teu compte i arriba un punt en què t'has d'incorporar al món laboral», detalla. L'exatleta afegeix que la sensació que la va envair en aquells moments va ser de pena. «Tenia molta tristor perquè anava als partits i veia que ja no em podia dedicar a allò que havia sigut la meva passió. Ho vius com un dol perquè quan no estàs a dalt desapareixes del mapa i ja ningú se'n recorda de tu», resumeix. L'ocàs d'una figura que ha competit i treballat per estar entre les millors jugadores del país no és fàcil. «Quan ets esportista vius en un món paral·lel al món real. I per això crec que molta gent quan es retira pateix, perquè no estan preparats per a aquest canvi. Quan ets a dalt notes les pressions, has de mantenir-te, tenir els teus números... I quan deixes de ser-hi també vas veient que la gent va desapareixent; el pressionen,

després el teu representant no aposta tant per tu i després, a poc a poc, tot es difumina», reflexiona Donaire. Després de passar per Barcelona, Burgos, Salamanca, Mallorca, Madrid, La Seu d'Urgell, Eivissa i Banyoles, Donaire va aterrar a Girona. Amb 33 anys es va posar a exercir d'infermera. «Arribes i trenques amb una vida que ha sigut el teu dia a dia durant molts anys. És complicat perquè comences de zero i no tens entorn perquè tothom ha fet la seva vida i les dinàmiques familiars també han canviat», explica. Tot i això, l'esport i la vena competitiva la van empènyer a compaginar la seva nova etapa laboral amb un esport: el pàdel. «Una de les coses que em va obrir camí al tornar va ser l'esport. Jugar al GEIEG i les companyes em van ajudar molt». Després de passar per hospitals de Tarragona i Barcelona, Elsa Donaire va acabar treballant a la Unitat de Cures Pal·liatives del Santa Caterina de Salt. Aquesta unitat ofereix atenció i cures a les persones amb malaltia crònica avançada o que es troben en situació de final de la vida. «És una unitat dura perquè vius situacions molt difícils però també és positiva perquè ajudes a la gent en moments complicats i, a nivell humà, et dona molt. Al final, quan estàs tan a prop de la mort, aprens a viure el dia a dia. Avui hi ets i, d'aquí a una estona, no saps si hi seràs», reflexiona. Amb els valors de l'esport per bandera, l'exjugadora reivindica que cal rebaixar les ràtios de pacients que hi ha per tal de poder atendre a tothom de la manera que es mereix. «És bàsic poder escoltar als pacients i a vegades no els podem atendre tan bé com voldriem perquè no acabem la feina perquè tenim unes ràtios molt elevades», critica. Elsa Donaire ha canviat el dorsal de bàsquet per la bata d'infermera i les esportives pels esclops. Ha passat de barallar-se pels rebots a reclamar millors condicions laborals per als seus companys i ha transformat l'esperit de superació en empatia per acompanyar a les persones en el procés final de la seva vida. Avui és una més de les prop de 2.000 persones que formen part de la plantilla de l'Institut d'Assistència Sanitària (IAS), amb seu a Salt. Però si li pregunten pel bàsquet, té clar que la sensació de jugar era «la millor del món», conclou.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/dominical/2024/02/14/elsa-donaire-elit-basquet-infermera-98142812.html>